

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 4. ANULU XIV.

Sabiiu, in 13/25 Ianuariu 1866.

tru provincie din Monarchia pe unu anu
8 fl. éra pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea éra cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru a doua éra cu 5 1/2. cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Telegrafulu ese de done ori pe septe-
mana: joi'a si Dumineca. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiiu la espeditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ca prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Telegramulu Redactiunei „Tel. Rom.”
Cernautiu 24/12 Ianuariu.

Arone Pumnulu,

unulu dintre Români cei mai mari ai secu-
lului nostru au reposatu asta nópte. Gele
generala!

Unu resunetu din tíera.

De suptu pól'a muntiloru apuseni, Comitatulu
Albei inferióre 18 Ian. st. n. 1866. Dupa cum avurámu ocazione
a intielege din preainaltulu Rescriptu tramisu cá respunsu la A-
dress'a dietei din Clusiu, Guvernulu transilvanu e insarcinatu
cu prelucrările pentru chiamarea Ardealului la diet'a din Pest'a,
unde ca o tíera ce sa tine de corón'a Ungariei sa ia parte la ac-
tulu încoronárei si la deslegarea causelor comune, — prin ur-
mare in Tranni'a iara voru fi alegeri de deputati. Óre si la noi cu
asemenea brutalitáti voru decurge alegerile pentru diet'a din Pest'a, ca
prin Ungari'a, mai cu séma si in pártile locuite in mare parte de Ro-
mâni? Aceea va dovedi viitoriulu, atá'ta trebuie sa marturisecu,
ca o parte din poporu audindu de cele intemperate cu Români din
Ungari'a pela locurile de alegere, 'su ingrigiati pentru alegerile
viitóre, mai alesu acei'a cari au a se duce la alegeri in orasie
unguresci. Si nici nu e mirare, pentruca cine au cetitu din jurn-
nalele române — pentruca cele magiare, afara dóra de unu nru a
lui K. Közlöny nu-mi aducu aminte sa fia scrisu ce-va — decur-
gerea alegeriloru in Ungari'a, mai cu séma in cercurile unde sa
vedea a fi Români in maioritate, *) nu au fostu cu potintia sa nu se
fi scárbitu de procedur'a comisiuniloru conscriitóre intrebuintiata,
fatia cu Români la conscrierea ablegatiloru, si sa nu se fi infior-
ratu de volniciele si brutalitátiile Magiariloru folosite asupr'a Ro-
mâniloru celoru respectatori de lege, la locul alegeriloru
la care cugetându trebuie sa te prinda mirare, cum au mai
ayutu Români voia si curagiu (?) a se duce la alegeri, unde mai
multu se vede a se fi dusu la masacrári, decâtu la folosirea drep-
tului celui mai frumosu in viéti'a constitutiunala.

Cine crede, ca batáile cu care fura intempinati Români pela
locurile de alegeri din Ungari'a, aru fi fostu si din partea Magia-
riloru nisce intemplári neasceptate, iara nu precaculate, acel'a —
dupa parerea mea — se insiéla, pentruca, precum se observá, pâna
cându din partea respectiviloru se vede a se fi páditu cu tóta
stricteti'a paragrafulu 40 din Art. V a legiloru Ungariei din 1847/8
unde dice: „A választoknak az összeirásnál vagy választásnál
semmi némü fegyverrel meg jelenni nem szabad“ nefindu-le iertatu
Româniloru nici bateru cu vergi in mâna a se infatiosia la
loculu de alegeri — Magiariloru li se iérta a fi provediuti cu sabii,
furci de feru si alte arme de mórte — vedi alegerile dela Szilágy-
ceh, Zsibo si altele, — fára sa i fi fostu reflectatu competintii la
paragrafulu mai in susu memoratu, dupa cum se dovedi din ur-
mári, nu pentruca dóra sa aiba cu ce se aperá de mânile cele góle
ale Româniloru, ci mai multu, cá déca nu le va succede ai do-
bandi in partea loru sa-i insulte, fugarésca, si de va cere inter-
resulu loru (alu Magiariloru) sa-i tramita si in sinurile lui Avramu,
cá acolo sa se odichnésca in veci, ne mai standu-le nici odata mai
multu in cale la alegeri. Fapte care dau dovedi Europei cum in-
partiescu fratii Magiari drepturile constitutiunale cu Români.

Mirare! cum de capii comitatelor insarcinati fiindu subt
responsabilitate, de cátra Taverniculu tieriei, nu pasira mai ener-
giosu spre incungiuurarea versáiloru de sánge? Dar sa lasámu a-
cestea intemplári de trista aducere aminte, care ne revólta tóte
simtirile omenesci sa le lasámu Istoriei si sa trecemu la ale-
gerile din Tranni'a cari ne stau la usia.

Diwarele magiare dupa „Wiener Ztg.“ dearendulu publica-
ra Rescriptulu chieamatoriu la diet'a din Pest'a, prin urmare ale-
gerile încátu voru iertá pregatirile se voru face cátu mai in graba.
Mai moderati voru fi Magiarii din Ardealu cá fratii loru din Un-
gari'a? vomu vedé, in sa judecându lucrulu din trecutu, eu credu:
ca de-si nu va veni lucrulu pâna a ne tocá in capu la locul de a-

*) Ba si in alte párti, unde nu se afla nici unu Románu d. e. com. Pojonului. R.

legeri, cá in Ungari'a, — de care sa ne si ferésca Ddieu in Tranni'a, —
totusi nu voru lasá nici unu mijlocu nici la conscrieri, nici la alegeri
ne probatu prin care voru socoti a fi ajutati a esi cu candidatii loru.

La alegerile trecute, pentru diet'a din Clusiu, fiindu ca inte-
liginti'a nóstra mai pretotindinea s'au retrasu dela alegeri, nu le
au constatu fratiloru Magiari in multa ostenéla prin korteskedé-
siurile loru indatinate, prin promissiuni de „nesze semmit fogd
meg jól“ si altele, a dobandi voturile Româniloru in partea loru,
insa dela alegerile viitóre — pentru diet'a din Pest'a, ca diet'a de încor-
onare — la care Tranni'a nu e chieamata in urm'a uniunei, ci de a luá
parte impreuna cu Ungari'a la actulu încoronárei si la deslegarea cau-
seloru comune, Români si respective inteleginti'a romána nu numai
ca nu se va retrage, ci tóte mijlócele legale le va folosí, trebuie
sa le si folosésca, cá Români, cá cei mai numerosi in tíera sa
fia la acea dieta representati prin unu numeru de deputati de na-
tionalitate romána cátu va fi cu putintia mai mare. Si fiindu ca
poporulu vediendu-si inteleginti'a, — in care are incredere, pociu dice
ne conditionata — in mijloculu seu, si acumu cá totudeun'a se va
lipi de ea. Nu e nici o indoiéla, ca partea contraria si va in-
cordá tóte puterile pâna la estremitáti, a dobandi iara voturile Ro-
mâniloru imparte-si — cá la alegerile trecute, iara déca nu le va
succede, atuncea? vaiu! de intelegintia! ca la tóte va fi cauza,
ca nime nu o va mantui de incriminári si pe epiteturile indatinate,
de „bujtagato, izgato“ si altele, fiei purtárele cátu de legale, si
korteskedesiurile?! oh! acel'a e unu usu vechiu venitu inca din
evulu de mijlocu, care mai ca s'a prefácutu in lege, — korteské-
dés-uri si de alte ori au fostu, la noi cu korteskedés-uri au de-
cursu alegerile, — de acestea respundu fratii magiari, déca ii reflec-
téza omulu la abusurile fácute prin korteskedés-uri.

Alegerile la diet'a de încoronare din Pest'a, din porunc'a Maie-
státií Sele se voru face dupa art. II din legile fácute in Clusiu
in anulu 1848. Acestu art. de lege constá din 10 §. Dela a-
nulu 1848 in cóce trecându prin atátea sisteme, dóra nici acei'a,
carii au luat parte activa la compunerea acestei legi nu-si mai
potu aduce aminte de toti paragrafií ei, cu atá'ta mai putinu acei'a
cari dóra numai din audiu sciu, ca in anulu 1848 s'au fácutu vr'o
lege electorala. Pentru aceea, cá Români, cari 'su mai putinu
cunoscuti cu legile din 1848, sa-si póta togmí lucrurile sele la ale-
gerile viitóre dupa sunetulu acelei legi, mi s'aru vedé fórté de lip-
sa, si la tempulu seu, cá acei'a, cari voru fi avendu la mâna aceea
lege sa-si ie ostenéla a o traduce in limb'a romána si a o publi-
cá in jurnalele române, *) pentru cá avendu unu indreptariu la mâ-
na, la vreme de lipsa sa ne putemu face reelamatiunile si pro-
teste, cu cari feliu de lucruri — combinandu din trecutu — mi se
pare ca vomu avé multu de fácutu, mai cu séma déca Români nu
se voru uitá cu indiferentismu, cum comisiunile conscriitóre voru
inscrie intre alegatori pe totu Magiarulu de nobilu, — ca si la a-
legerile trecute, — de-si numai elu scie cine e? si de unde au
venitu in locul unde acumu se afla cu locuinti'a — fára a fi pro-
vocatu a-si documentá nobilitatea, — si pe totu cárpaciulu de me-
seriesiu, de-si mai pe dreptu s'aru puté numi „mesteru strica.“
La asiá ce-va fratii magiari multu se voru silí a fi ajutati cu in-
terpretarea §-lui 3 lit. a. b. c. si § 4 lit. a. b. alu art. II din 1848
mai cu séma déca Români si prin comisiunile centrale, si si prin
comisiunile conscriitóre voru fi representati totu numai in aceea
proportiune cá si pâna acum.

Insa sperámu ca odata va veni diu'a dreptátií si diu'a egali-
tátií cându fratii magiari cari 'su totu cu dreptatea si egalitatea
in gura, voru aretá si cu fapte, ca ei ce dicu nu mintiescu. —
Asiá sa fia! G. M. M.—u.

895—1866. **Instructiunea**
privitóre la alegerea deputatiloru, cari suntu de a se tramite la
diet'a unгурésca conchiamata pe 10 Decembre 1865 la Pest'a.

1. Dupace amesuratu rescriptului p. n. din 25 Decembre 1865
nrulu curtiei 5530 art. II de lege trannu are de a servi de cino-
sura in privinti'a alegerei deputatiloru la diet'a comuna, care ale-
gere are a se face pe basea representatiunei populari, asiá suntu

*) S'a publicatu, a se vedé in nr. 2 a. e. alu acestei foi. Red.)

de a se alege în jurisdicțiunile numite în § 7, deputatii în numărul arătat acolo și prin alegătorii respectivi determinați în același articol și de a se număra lângă jurisdicțiunile îndreptățite la trimiterea de deputați și districtul Naseudului, carele întocmăva va trimite doi deputați.

Mai departe în privința alegerii de deputați se va număra cetatea Regenului șasescu la comitatul Turdei, cetatea Fagarasiu la districtul Fagarasiului, și Rosi'a la Abrudu, fără de a intra vre-o schimbare din ans'a aceluia în starea jurisdicțiunii acestor cetăți ce o au ele de altminteră; în urm'a acesteia (mesuri) alegătorii din cetățile amintite sunt de a se conșcrie pe calea dirigatoriilor lor respective, din sinul lor și la constituirea comitetului central, carele are de a conduce alegerea respectiva este de a se lua privința asupra cetăților numite.

De orice art. II spune expresu în § 3, 4 și 5 cui și în puterea cărora însuși i compete dreptul de alegere în diferitele jurisdicțiuni ale țării, asiă nu se pôte pasi preste determinările legii și de aceea prin urmare, oficialii prezenți ai jurisdicțiunilor, precum în cetăți membrii comunităților, apoi în alte cercuri administrative membrii comitetelor de reprezentare și corporațiunile de reprezentare nici nu au, că atari, drept de alegere, deca acestia nu aru fi îndreptățiti la alegere pentru legala lor calificatiune din alta parte.

Onoratorii enumerați în § 3 alu acestui articol de lege sunt îndreptățiti la alegere numai în cetăți și încă și în acestea numai acolo, unde și au locuința statornică.

§ 1 din art. V de lege ungurescu amintitu în § 10 alu menționatului art. statornesce principiul, ca aceia, cari până la anul amintitu au fostu îndreptățiti la alegerea de deputați, voru remane și mai departe în exercitarea acestui drept.— Asiă dara acele persoane morale (corporațiuni), cari până la 1848 și au exercitatu dreptul de alegere prin reprezentanții sei legali, suntu îndreptățite și acum alu exercită în același mod;— și prin urmare nu se pôte nega exercitarea dreptului de alegere astorui felu de corporațiuni, a cărora suma contribuțională corespunde censului legal;— însă aici e de însemnatu, ca, după ce comunele amintite în § 4 lit. c. din art. II au ocaziune de a se împartăși la alegere prin reprezentanții lor, numai acele comune potu fi privite de îndreptățite de a se împartăși la alegere, cari se afla în posesiune eschisivă și privată de astfelu de bunuri, de cari aterna platirea unei contribuțiuni ce ajunge censulu; asiă dara locuri comune, pasiuni comune, și padurile comune și deca platescu contribuțiune sub numele comunei nu se potu privi că atare proprietate privată.

Persoanele morale îndreptățite la alegere (corporațiunile) se împartășescu la alegere prin reprezentanții seu plenipotențiatii sei, cari într'aceea, în înțelesulu art. II § 6 numai atunci potu fi alesi deputați, deca ei și de altminteră suntu îndreptățiti pentru persoana lor.

În fine e de a se observă în privința catătimei de contribuțiune determinată că censu, ca în aceluia e de a se socoti afara de darea capului tôte contribuțiunile direpte, asiă dara și contribuțiunea de case și de venitu.

2. Cercurile de alegere, care după § 8 alu respectivulu art. II de lege au a se constitui amesuratu împregiurărilor prin jurisdicțiunile respective, trebuie astfelu compuse, că spre alegerea unui deputatu sa fia numai unu cercu de alegere, de orice în casulu aceluia fia-care cercu are sa aléga numai unu deputatu.

3. În comitate, în districtele Fagarasiului și Naseudului, precum și în scaunele secuiesci, comitii supremi, capitaniii supremi și judii regesci supremi au sa conchiame în unu terminu care sa nu treca preste 10 zile, tôte adunările de comitate, care în urm'a imputernicirii p. n. regesci au fostu chiamate a conlucra la alegerile cele din urma ale deputatilor tranni— singuru și eschisivu pentru agendele următoare cu privire la alegeri.

a) Comitetele au sa determine, deca este de lipsa, în interesulu sustinerii ordinii la darea voturilor, crearea de cercuri de alegere— cu privire la împregiurările teritoriale și ale populațiunii.

b) Comitetele au sa aléga spre esecutarea determinărilor ce se cuprindu în menționatulu art. II de lege din 1848, precum și pentru îngrijirea și conducerea afacerilor de alegere în toti ramii lor, unu comitetu centralu constatatoriu din mai multi membri, sub presiul unu oficialu superioru, care comitetu centralu sa stea în nemijlocit'a comunicatiune cu gov. regescu și care sa fia astfelu alesu, încatu în același, deca jurisdicțiunea e împartăta în mai multe cercuri de alegere, sa fia reprezentate tôte cercurile de alegere— și în proporțiune cuviincioasă sa ia parte și antistii comunali;— pentru casulu, candu oficialulu superioru aru fi ocupatu aiurea, seu aru fi împedecat, comitetulu centralu alege din sinulu seu unu presiedinte— locutiitoriu, — încă și pe notariulu și lu alege același din mijloculu seu.

4. În scaunele și districtele șasesci au sa se faca asemenea pe calea corpurilor reprezentătoare, atatu crearea cercurilor de lipsa pentru alegere, catu și comitetele centrale, în modulu arătat mai susu.

5. Cetățile îndreptățite la trimiterea de deputați esecuta

cele de lipsa pentru compunerea comitetului centralu în ședința comuna a magistratului și a comunității.

6. Comitetu centralu e de a se crea și acolo unde are a se alege numai unu deputatu.

De sine se întielege, ca membrii comisiunilor centrale nu se alege numai din mijloculu comitetelor comitatense— districtuale— și scaunale (secuiesci) apoi din corporațiunile reprezentătoare ale jurisdicțiunilor șasesci, ci se potu alege și afara de acestea.

7. Despre deciderile ce au sa se aduca după punct. 3, 4 și 5 este de a se reportă neintardiatu reg. guvernului; cu deosebire suntu de a se substerne respectivele protocoale ale comitetelor.

8. Membrii comitetelor centrale depun urmatoriulu juramentu:

Eu N. N. juru s. c. l. (după cum e confesiunea respectivulu) ca tôte acele, ce eu, în afacerea alegerii deputatulu dietalu (deputatilor dietali), amesuratu acestei misiuni a mele, sum detoriu sa implinescu, voui implini cu credința și fără partinire: asiă sa mi ajute Ddieu.

9. Comitetulu centralu are sa se adune după constituirea sea în tempulu celu mai scurtu— și adeca în cetăți celu multu în 2 zile și în celelalte jurisdicțiuni celu multu în 5 zile, și

a) a denumi cu privire la cerculu de alegere, care e sub densulu, pentru însemnarea alegătorilor atâtea comisiuni, din câte trei membri, câte voru fi de lipsa spre ordinarea și după putința grabnic'a conșcriere a alegătorilor;

b) a determina tempulu, în care au de a se îndeplini listele alegătorilor,— avendu privința și la răspunderea unoru reclamațiuni și de a se trimite comisiunilor centrale;

c) cu privire la datele esistânde dela alegerile de deputați din urma, a determina modalitatea de conșcriere și amesuratu acesteia, prevediendu pre comisiunea de conșcriere cu ajutorele de lipsa, a i dá îndreptările recerute.

10. Oficiile administrative au îndetorire a publica și cu folosirea tuturor mijlocelorv indatinate în asemene casuri, numai deca și prin cea mai putincioasă publicitate, a aduce la cunoscința comuna numele membrilor dela comisiunile de conșcriere, dău'a începerii activității lor, prelânga modulu urmării acelei și cu deosebire acele calificatiuni, care suntu de lipsa la îndreptățirea de alegere, apoi terminulu de încheiere alu conșcrierii precum și loculu, unde lucrările conșcripțiunii și în decursulu conșcrierilorv alegătorilorv se potu vedea și se potu și insinua reclamațiuni.

11. Pentru lucrările conșcrietore emite reg. Guvernulu după deosebitele categorii de alegători, diferite blanchete (Drucksorten) cătra jurisdicțiuni și adeca:

A) pentru calificatiunile diferite ale alegătorilor din cetăți determinate în § 3, și § 4 lit. b. a menționatulu art. II de lege precum și acelor din § 5;

B) pentru cei pe basea art. XII de lege din 1791 îndreptățiti la alegere după § 4 punct. a. în comitate, districtele Fagarasiului și Naseudului;

C) pentru alegătorii cei îndreptățiti după mesur'a censului lor conformu § 4 punct. c. precum și § 5;

D) pentru acele comune, cari în înțelesulu § 4 sunt îndreptățite a influința prin reprezentanții, ce suntu de a se alege liberu, alegerea deputatulu dietalu.

12. Pentru că sa se pôte întrebuintia blanchetele memorate în punctulu premergatoriu și preste totu pentru înlesnirea și grăbirea afacerii conșcripțiunale, carea după împregiurări este urgentă, se dau următoarele îndreptări:

a) în cetăți suntu îndatorate comisiunile de conșcriere, cari suntu de a se denumi după părțile cetății, de a trece în blanchetele însemnate cu A în rubric'a respectiva, înainte și din oficiu, numele tuturor acelor locuitori proprietari de case și de pamentu din partea aceea a cetății, carea este împartăta comisiunii de conșcriere respectiva, cari după știința generală și după date oficiali în înțelesulu art. II de lege § 3, suntu afara de tóta indoial'a îndreptățiti la alegere; prelânga aceea în rubric'a corespundătoare suntu de a se trece și însușirile acele, în puterea cărora însemnatulu în lista este îndreptățitu la alegere d. e. posesorulu unei case ori unu pamentu în pretiu de 300 f. argintu, meseriasia, negutiatoriu și proprietariu de fabrica cu 100 f. dare de venitu, doctoru, avocatulu, chirurgulu etc.

b) După ce în comitate, districtele Fagarasiului și Naseudului, după aceea în scaunele secuiesci cu ocaziunea alegerilorv deputatilorv tranni din urma, cei după art. XII din 1791 îndreptățiti suntu dejă însemnati, asiă din listele dejă constatate au de a se transcrie alegătorii de atare categoria înainte și oficialminte în blanchetele însemnate cu B (însa acei ce nu suntu în stare de a produce diplome de nobilitate, deca se va reclama la tempu potu fi respinsi dela actulu alegerii R.);

c) ce se atinge de alegătorii îndreptățiti pe bas'a censului, asiă în listele conșcrise cu ocaziunea alegerilorv de deputați din urma, după numele contribuentulu suntu însemnate și sumele dela intrég'a contribuțiune ce o platescu, prelânga detragerea dărei capului și a adauselor (aruncaturilorv), și asiă listele acestea se potu folosi cu

scopu, că date, spre a erui, la cari din alegatorii conserisi de această categoria ajunge sum'a contribuțiunei determinata în art. II de lege § 4. punct. c. de censu;— și apoi și acestea sunt de a setrauspune, înainte și oficialminte, din cele esistande în blanchetulu C; în fine.

d) în blanchetele cu D sunt de a se petrece comunele — care prin tramiterea de reprezentanti sunt îndreptătiți a vé influența la alegerea dietala — și numărulu de reprezentanti ce sunt acelea îndreptătiți sa aléga; — conscripțiunea comunala a fundurilor de casa recerute din această causa în întielesulu art. II de lege, pentru că sa se erutie tempulu, sa se faca prin antistii jurisdicțiunilor înainte și fără amanare pe cale politica, iara pe temeliu datelor capetate astfelu sunt apoi de a se inscrie înainte și oficialminte, la rubricile respective în blanchetulu D numele comunelor, numărulu posesorilor de funduri de curti, îndreptătiți la alegeri, afara de cei îndreptătiți după art. XII din a. 1791, precum și îndreptătierea comunelor redimata pre această de a tramite 1 séu 2 reprezentanti.

Sunt listele de conscripțiune în modulu acest'a gatite, atunci în cetăți comisiunile de conscripțiune sa espuna într'unu locu otăritu și mainainte făcutu cunoscutu publice, în respectivele părți de cetate — trei zile dela diu'a publicărei, listele oficialu pregatite, spre a puté ori cine caută într'ensele; în tempulu acest'a e iertatu fia-cărui a-si mijloci introducerea numelui seu în lista, deca lipsește, séu deca afla pe cine-va fără de a fi îndreptătitu însemnatu, a și face reflectările se în contra-i.

În comitate, în districtele Fagarasiului și Naucedului și în scaunele secuiesci sunt de a se face estrase din conscripțiunile tabelarice oficialminte pregatite, însemnate cu B și C după comune, și ale espune în comune la antistieile comunale spre vedere pentru fiacarele, celu puțin 48 de ore.

În jurisdicțiunile sasesci este de a se observă aceeași procedura cu conspectele tabelarice însemnate cu C.

În fine se va impartasi fiacarei comune din conspectulu lătu de comisiunea de conscripțiune de sub D estrasulu respectivu, pentru că sa-si pōta face în 48 de ore reclamatiunea sea.

13. Comisiunea de conscriere supune, după decurgerea terminulu de reclamare în instantia prima esaminărei însciintările spre înscriere și reflectările contra celor înscriși și judeca asupr'ă lor, reclamantii respectivi inși sunt îndatorati a-si justifică reclamatiunile lor.

14. Comisiunea de conscripțiune inscrie datele aduse spre justificare, după numele alegatorilor înscriși în rubric'ă listei de conscripțiune suprascrișă „observare“, în estras; asemenea compune unu catalogu deosebitu din acei'a înscriși, cari sunt supusi vre-unei defectuosități, deca au aflatu de bine ai șterge séu nu din catalogu, din cause, cari sunt numai pre scurtu de a se însemnă și asemenea din acei'a cari s'a prezentatu înainte ei, că sa se inscrie, dara au fostu refusat.

15. Reclamatiunile de înscriere séu de defectiunare se potu însinua la comisiunea de conscripțiune până la terminulu publicatu în întielesulu punct. 10, în care di se incheia afacerea conscripțiunei.

16. Operatele de conscripțiune, ce au de a se face în 2 exemplarie, trebuie sa fia asternute la comitetulu centralu în terminulu fipsatu sub punctulu 9. b.

17 Unu exemplariu din conscripțiunile ce sunt de a se asterne de cătra comisiunile de conscripțiune sunt de a se espune spre vedere generala mai multe zile în unu locu determinatu de comitetulu centralu.

18. Acel'a, cărui comisiunea de conscripțiune i-a denegatu înscrierea, precum și acel'a care doresce sa faca observări contra înscrierei altui'a, pōte sa recure pentru astfelu de îndreptări de conscripțiune la comitetulu centralu.

19. Cine nu s'a insinuat pentru înscrierea sea la nice un'a din comisiunile de conscripțiune nu se pōte pentru această adresa la comitetulu centralu.

20. Comitetulu centralu, după finirea conscripțiunilor alegatorilor, se aduna fără amanare la tempulu prefipu de mainainte și esaminéza

a) asternutele liste de conscripțiuni dela comisiunile respective și

b) recursele date în întielesulu § 14;

c) acude fia-cărui exemplariu din listele de conscripțiune asternute, însemnarea acelor'a, cari în urm'ă recurselor s'a decisu a se lasă afara, prelunga subscrierea presiedintelui și a notariului.

d) Comitetulu centralu continua în tōte zilele siedintiele se conscripțiune prin pertractarea recurselor asternute, și după esaminarea și statorirea listelor de conscripțiune sub D face dispozițiunile, că în comune sa se aléga câtu mai în graba unulu séu doi îndreptătiți — fără de influența celor pe bas'a art. XII din 1791 § 4 b) și adeca în astfelu de modu, că reprezentantii cei ce voru fi de a se aléga sa aiba tempu, spre a se presentă la alegerea deputatului dietalu.

e) Unulu din exemplarele listelor de conscripțiune astfelu îndreptate lu tīne comitetulu centralu pentru sine, pentru folosire la

alegera de deputatu, unulu lu pune în archivulu jurisdicțiunei și unulu fără amanare, celu multu până în 8 zile, lu tramite regescului Guvernu.

21. Comitetulu centralu pōta despre tōte consultările se, prelunga introducerea numelor acelor de fatia, prin notariulu ce e a se aléga din sinulu seu, unu protocolu ordinariu, pune unu exemplariu în archivulu, iar celalaltu lu tramite din tempu în tempu reg. Guvernu.

22. Siedinti'a comitetului centralu precum și cele ale comisiunilor de conscripțiune sunt publice.

23. Comitetulu centralu ia mesuri pentru defigerea terminulu spre alegerea deputatului dietalu, și acest'a trebuie dispusu de asiă, încātu alegatorii sa aiba tempu destulu de a se presentă, care tempu inși sa nu se estinda mai departe de 10 zile; terminulu fipsatu pentru alegere, presiedintele comitetului centralu, fără de amanare și cu o publicitate câtu se pōte de cuprindiatōre, sa lu aduca la cunoscinti'a generala.

Trebuie preingrigitu, că sa se incungiure o gramadire preamare a alegatorilor în unulu și același tempu, precum și disordinea ce aru puté sa se nasca de aci, și spre acestu sfersitu în jurisdicțiuni constatōre din mai multe comune potu că sa se determine înainte, mai multe zile ce urméza după oalta, numindu-se comunele respective, din care și candu au sa se presenteze alegatorii. Comitetulu centralu denumesce pentru esecutarea alegerii o comisiune cu unu numeru corespundiatōriu de membri, presiedinte și notariu, asemenea aléga comitetulu centralu la casuri de lipsa și pe locutiitorii celor din urma. Deca sunt dōue cercuri de alegere atunci sunt de a se aléga dōue comisiuni în modulu de mai susu.

Alesulu presiedinte deschide adunarea alegatorilor în diu'a și locul otăritu, la ór'a ce e de a se fipsă și publică de comitetulu centralu; și la alegere au numai acei'a drepti de a votă, cari sunt cuprinsi în listele pregătite în modulu arelatu mai susu, la casu, candu jurisdicțiunea e împărțita în dōue cercuri de alegere, atunci au alegatorii numai în acelu cercu dreptulu de a votă, în care sunt înscriși, pre lungă ce se întielege de sine, ca unu astfelu de alegatori, carele aru fi conscriși în ambe cercurile de alegere, pōte după placu sa-si aléga acelu cercu, în care doresce a-si esercită dreptulu de alegere, ceea ce elu inși trebuie la tempulu seu sa faca cunoscutu comitetului centralu.

24. Alegerea deputatilor, pe basea art. XI din 1791, trebuie sa se faca prin votarea constituționalminte esercitanda și nu prin aclamatiune.

25. La votare numele votantului este de a se însemnă de cătra comisiunea de alegere, și de ore-ce votarea nu e iertatu a se face nōptea, asiă, deca alegerea nu se pōte termină în diu'a votărei, pōte sa se continue în zilele următoare până se termina; și la fia-care intrerumpere a actului de alegere trebuie bine îngrijitu, că voturile date se se pastreze nevatemate în întregitatea lor.

26. Procederea comisiunei pentru votare (de alegere) precum și numerarea voturilor e publica.

27. Deca după incheierea votărei resulta majoritatea absoluta pentru cine-va, acel'a numai decātu se publica de deputatu dietalu.

28. Deca dintre acei'a, căroru li s'a datu voturi, nu au capelatu nici unulu majoritate absoluta, atunci e de a se face alegere între acei doi, cari relativu au voturile cele mai multe.

29. Votarea această de a dōu'a, deca pentru multimea votantilor nu s'aru puté termină în un'a și aceeași di, că votarea dintăiu, și deca împregiurările nu aru cere fipsarea unui terminu nou de alegere, atunci după publicarea envenita sa se încépa votarea a dōu'a di și sa se termine după p. 25.

30. Acel'a care din doi candidati capata la a dōu'a votare majoritatea voturilor celor ce au luat parte la votarea această, se dechiara numai decātu de deputatu dietalu alesu.

31. La esecutarea alegerii comisiunea, carea aduna voturile trebuie sa aiba unu exemplariu autenticu de list'a alegatorilor.

32. Fia-cine pōte votă numai în persón'a sea.

33. Alegatorilor nu li iertatu a se presentă la conscripțiune séu la alegere cu arme séu cu hâte.

34. Membrii comisiunilor de conscripțiune séu de alegere stau sub scutulu legiloru; vatamările ce li se voru face, fia de ori ce natura, se voru pedepsi amesuratu vinei după procedur'a dreptului penalu.

35. Atātu la conscripțiune, câtu și la actulu de alegere are presiedintele tramisu dreptulu și îndetōrirea de a sustinė ordinea și spre acestu sfersitu la vreme de lipsa și deocamdata pōte pretinde și putere armata.

36. Comisiunea carea culege voturile i-a unu protocolu ordinariu despre decursulu actului de alegere, care după incheierea alegerii se subscrie în trei exemplarie de presiedintele, de notariu și celu puțin de doi membri ai comisiunei de alegere.

Unu exemplariu se da deputatilor alesi, și celalalte dōue se tramitu comitetului centralu spre a se paștră în archivulu și respective a se substerne regescului Guvernu.

37. Protocolulu de alegere datu deputatului s'ervesce acestui'a de documentu de legitimațiune.

38. Presiedintele tramisu spre conducerea alegerii nu se pōte

alege deputatu in jurisdicțiunea ei respective in acelu cercu de alegere, in care presiede la alegere.

39. Regesculu Guvernu priveghiază urmarea legii presente prin respectevii și indreptandu spre acestu scopu indigitatiunile și emisele de lipsa către comitetulu centralu respectivu.

40. In privinți'a acelu alegeri, a căroru legalitate, din ori ce respectu suntu puse in intrebare, va decide cas'a deputatiloru unguresci.

41. Tóte mesurile și pregătirile privitoare la ducerea in indeplinire a alegerilor, sa se faca cu iutiél'a cătu se póte de mare, și antistii jurisdicțiiloru dimpreuna cu comitețele centrale suntu sub respundere indetorati, a ingriji cu acuratetia, cá sa se sustina deplin'a și constituțional'a libertate la alegeri, precum și linisce și ordinea; asemenea au și comitețele centrale sa ingrijésca, cá sa se controleze strinsu identitatea celoru ce se presentéza la alegeri cu a alegatoriloru conscriși.

Datu in siedinți'a reg. Guvernu tinuta la Clusiu in 10 Ianuaru 1866.

Brasiovu 20 Ian. Cu multa placere referámu, ca in Zernesci tóta inteliginți'a și chiaru și dintre poporu au serbatu laolalta onomastic'a D. V. presiedinte a tablei regesci Ioane Cavaleru de Alduleanu, redicandu-i-se toaste și urári, ce dovedescu o stima și o pretiuire rara, care o posiede in animele poporului din loculu nascerei. Noi inca ne asociamu cu ale nóstre urári cá pretiu de stima cátra multu pretiuitulu nostru barbatu, care cu soliditatea caracterului seu a datu atâtea probe, ca merita increderea celoru ce-lu pretiuescu in mesura cea mai complinita. Nu in desiertu sa și tine pe aici cá reprezentantulu nedespártítu alu intereseloruculu acestui'a. — „G. Tr.“

La aceste trebuie sa completámu din o corespundintia, ce ni a venitu mai tardíu, ca „dupa petrecerea cea cordiala se spedá unu telegramu gratulatoriu cátra suslaudatulu barbatu. Totu asemenea telegramu gratulatoriu ise tramise decátra bravii negutiatori din Brasiovu.“

Principatele române unite.

Bucuresci in 1 Ian. La 3 óre d. ministru alu afaceriloru straine și de Statu primea in salonulu seu galbenu corpulu diplomaticu. Mari'a Sea Domnitorulu se presintă in salonu la 3 óre și unu cuartu, intempinat de d. ministru alu afaceriloru streineși precedatu de cas'a sea militara.

D. Baronu Eder, agentu și consulu generalu alu Maiestatei Sele Imperatorului Austriei, a adresatu Mariei Sele in numele corpulu diplomaticu, urmatórele cuvinte :

„Corpulu diplomaticu și consularu are onóre de a oferí Alteții Vóstre Serenisime, prin organulu meu, ale sele prea respectuóse felicitatiuni, și urárele sele pentru fericirea și prosperitatea Principatelorú Unite.“

Mari'a Sea Domnulu a respunsu :

Domnule Baróne !

„Suntu fórté simtitoriu la felicitatiunile ce'mi adresati in numele agentiloru și consuli generali, acreditati lánge persón'a Mea. Domni'a Vóstra cunósceti cátu pretiuescu bunele raporturi care esista intre Augustele Curti garante și Principatele Unite. Fiti siguri ca eu voiu avea totudeun'a ingrijire de a intretiné și a consolidá relatiuni atátu de profitabile pentru Romani'a.“ „Monitorulu.“

Varietáti.

Reproducemu dupa Agramer Ztg. și Familia urmatórea scire interesanta :

„Viéti'a in cetáti mari e impreunata fára indoiéla cu multe placeri ; mai alesu varietatea acestor'a, pentru ce multi preferescu vieti'a din cetáti mari celei din orasiéle ; insa in cetátile cele mari lipsesce acelu tonu familiaru, cu carele in orasiéle se impartásiesce unulu pentru toti și toti pentru unulu in dorere și in bucuria. In acestu respectu orasielulu nostru (Carlstadt) cuprinde unu locu eminent in tre tóte orasiéle. Si la noi suntu fusiunisti și antifusiunisti, suntu catolici, gr. orientali și israeliti, insa nici párerile politice, nici credinți'a diversa nu suntu in stare a conturbá acea armonia, ce se baséza pre cultura și prescrie fia-cui a stimá convingerea politica și religiósa a celor'alalti.

„Asiá fura pentru noi și serbatorile cráciunului catoliciloru díle de bucuria comuna, ce n'amu propusulu a descrie pre largu. Ací voiescu numai a amintí o petrecere artistica, ce ni aduse sér'a S. Stefanu.

„Intru acésta séra avurámu unu concertu, ce-lu arangiá román'a virtuósa de violina Dsiór'a Elis'a Cire'a pre lánge conlucrarea amicabila a Dlui Doring din Zagrabi'a și a unoru diletanti din locu. Publicu numerosu se aduná la acésta petrecere artistica in sal'a onoratei Citaonice, și atentiunea precum și recunoscinti'a cu care ascultá fia-care piesele singularie dederu testimoniú maretiu despre sentiulu artisticu alu adunárei. Tonulu familiaru nu lipsí nici de ací si eu din gur'a artistei amu audítu, ce impresiune binefacátóre

incaldítóre avú asupra-i acestu spiritu, pentru ce debutarea-i din Carlstadt i va remáné neuitata.

„Dara Dsiór'a Cire'a sa duca cu sine convicțiunea, ca și no Carlstadtienii vomu tiné-o in placuta memoria impreuna cu escelen'ta sea productiune. Si la noi suntu mai multi cunoscolori eminenti de musica, cari sciú pretiúi precisiunea jocului ei, tonulu celu supriindietoriu potericu, ce scie sa-lu scótiá din violina precum și fluiditatea și propunerea cea plina de emfasa, ce o manifestá in concertulu de Beriot și in Yankee Doodle de Vieuxtemps. Impresiune rapítóre insa facú asupr'a toturor'a melancoli'a de Helmesberger. Ací fia-care nota fú nu numai dísa și audíta, ci aduncu sentita de ambe pártile. Care scie, ca Dsiór'a Cire'a nu de multu si-a perdutu dulcea mama și acum'a e orfana siesi lasata, pricepe pre deplinu tânguirea, ce o scóse din instrumentu in partea prima a melancoliei ; care considera jun'a statura a artistei celei abíá de 18 ani, și aude cumu suna totu mai plinu și potericu tonurile vibrátóre ale violinei sele, care considera cumu strabatu sunetele pure de campána din cea mai sublima estasa dreptu din inima la inima, cá dupa aceea trecendu cu suavitate din agitato sa dispara linu și dulce — acél'a sentiesce cu dens'a pre lánge tóta linisceá ei esterna miscarea cea adunca a pieptului ei. Da, music'a e limb'a cea intielésa de toti, carea indesiertu o cauta invetiati pre aiurea. Dsiór'a Cire'a ne facú sa pricepemu acestu adeveru pre deplinu. Noi plángému cu dens'a perderea cea amara a ei, noi eramu insufletiti de eroic'a-i nesuintia, ce o duce cu asiá splendidu succesu cátra sublimitatea artei, și linisceá cea placuta, cu care incheiá melancoli'a ni spuse, ca artist'a incrediuta poterei și perseverantiei sele cauta cu sperantia spre unu venitoriu mai frumosu. Din parte-ne i aducemu cele mai bune oftári spre implinirea acestei sperantie meritate.

„Dlu Döring e o persóna cunoscuta și de comunu stimata aici ; deci me indestulescu a spune numai, ca a acompaniatu cu maiestria pre artista și a esecutatú cu perfectiune și elegantia indatinata pies'a seasolo pre fortepianu. Si diletanti nostri s'au portatu laudabilu ; dara cea mai mare lauda merita promptitudinea, cu carea conlucrara și la acésta ca si la alte ocasiuni asemenea, cáci fára a lorú conlucrara amu fi de multe ori lipsiti câte de o petrecere artistica.“

Pána ací Agr. Ztg. la care adauge cor. Familiei

„La acésta corespundintia, ce se vede a fi esítu din pén'a unui cunoscoloriu de arte n'amu alta de adausu, decátu cá stimat'a Dsióra sa procéda fericita pre calea triumfeloru, care le repórtá dreptu recompensatiune pentru fatigiele sele pre câmpulu celu vastu alu artei, și care resplendéza și asupr'a dulceti natiuni, din alu cárei sinu a esítu ; iara fratiloru Croati, a căroru patria sémena in multe privinție cu patri'a artistei nóstre le descoperu sincera multiamita pentru sentiemintele, cu cari intempinara pre acésta fiica romána, in ce speru, ba sum convinsu ca-mi acórdá și préstimatii mei conationali.“

Nr. 3—3. Escriere de Concursu.

La statiunea invetiatorésca din Sidiór'a, facendu-se postulu invetiatorescu vacantu se escrie Concursu, pe lánge salariulu și emolumintele urmatóre: 105 fl. v. a. salariu anualu, unu centenariu lardu (clisa,) unu centenariu sare, 15 metiu gráu, 24 metiu cucuruzu, 12 orgie lemne, 2 jugere de pamentu, și cortelu liberu cu grádina de 1/2 jugere.

Competentii voru avé recursele sele bine instruate cu testimoniú despre absolvirea preparandiei române din Aradu, cu Atestatu ca e de relegea greco-orientale, despre purtarea morala și politica precum și servitiulu de pán'acum ; adresate Venerabilulu Consistoriu diecesanu din Caransebesiu, și indreptate pána la ultim'a lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, cáci la cele mai tardíu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 23 Decemvre 1865.

I o a n n M a r c u Prot.
și Inspeat. Distr.

Nr. 2—2. Escriere de Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca din suburbiulu Lugosiulu, cu care este impreunate urmatórele emolumente anuale : 262 fl. 50 xr. v. a. 20 meti ge gráu, 6 orgii de lemne, din cari se provede și scól'a cu incaldítulu, 84 fl. v. a. bani pentru cortelu.

Competentii suntu avisati recursele lorú bine instruate, cu documinte despre absolvirea preparandiei române din Aradu, purtarea morala și politica, Atestatu ca suntu nascuti Románi de ritulu gr. orientalu, precum și servitiulu de pán'acum, adresate Venerabilulu Consistoriu diecesanu din Caransebesiu ; a le tramite pána la finea lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, cáci la cele mai tardíu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 1/13 Decemvre 1865.

I o a n n M a r c u Proto.
și Inspect. Distr.